

Spis treści

Wykaz skrótów	XIX
Wykaz wzorów	XXV
O Autorach	XXXIII
Wprowadzenie	XXXV

Część I. Przyjęcie do pracy

Rozdział 1. Kwestionariusz osobowy dla kandydata do pracy (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	3
1. Komentarz	3
1.1. Dane osobowe	3
1.2. Ochrona danych osobowych	4
1.3. Dokumentowanie danych osobowych	5
2. Wyjaśnienia do wzoru	6
3. Wzór	9
Rozdział 2. Kwestionariusz osobowy dla pracownika (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	11
1. Komentarz	11
1.1. Ochrona danych osobowych pracownika	11
1.2. Dokumentowanie danych osobowych	12
2. Wyjaśnienia do wzoru	12
3. Wzór	16
Rozdział 3. Umowa o pracę (<i>Maciej Nałęcz</i>)	17
1. Komentarz	17
1.1. Forma umowy	17
1.2. Umowa o pracę na tle innych umów	18
2. Wyjaśnienia do wzoru	21
3. Wzór	41
Rozdział 4. Umowa o pracę na czas określony (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	43
1. Komentarz	43
1.1. Ograniczenie czasu trwania umowy na czas określony	43
1.2. Ograniczenie zawierania kolejnych umów na czas określony	44

1.3. Wyjątki od limitów	45
1.4. Pozakodeksowe wyjątki od limitów	48
1.5. Limity a aneks	48
1.6. Rozwiązanie umowy na czas określony	49
2. Wyjaśnienia do wzorów	50
3. Wzory	52
Rozdział 5. Umowa o pracę na okres próbny (Ewa Drzewiecka)	55
1. Komentarz	55
1.1. Rozwiązanie umowy	56
1.2. Zmiana umowy	58
2. Wyjaśnienia do wzoru	58
3. Wzór	60
Rozdział 6. Karta szkolenia wstępnego w dziedzinie bhp (Ewa Drzewiecka)	63
1. Komentarz	63
1.1. Instrukcja ogólny	64
1.2. Instrukcja stanowiskowy	65
2. Wyjaśnienia do wzoru	66
3. Wzór	68
Rozdział 7. Badania lekarskie (Ewa Drzewiecka)	71
1. Komentarz	71
1.1. Zasady kierowania na badania	71
1.2. Badania wstępne	73
1.3. Wyjątki od obowiązku badań wstępnych	73
1.4. Badania okresowe	74
1.5. Badania kontrolne	74
1.6. Skutki badania	75
1.7. Ponowne badanie lekarskie	76
2. Wyjaśnienia do wzoru	76
3. Wzór	77
Rozdział 8. Dokumentowanie szkoleń okresowych pracowników (Ewa Drzewiecka) .	79
1. Komentarz	79
1.1. Obowiązki pracodawcy	79
1.2. Uczestnicy szkolenia	80
1.3. Częstotliwość szkoleń	80
1.4. Koszt szkoleń i czas pracy	81
1.5. Zwolnienie ze szkolenia	82
1.6. Obowiązki organizatora szkolenia	82
1.7. Egzamin i dokumentowanie szkolenia	84

2. Wyjaśnienia do wzoru	85
3. Wzór	85
Rozdział 9. Przelew wynagrodzenia na konto bankowe (Karol Lankamer)	87
1. Komentarz	87
1.1. Układ zbiorowy bądź zgoda	87
1.2. Koszty przelewu	88
1.3. Termin wypłaty	89
2. Wyjaśnienia do wzorów	90
3. Wzory	91
Rozdział 10. Zatrudnianie pracowników niestacjonarnych/mobilnych (Ewa Drzewiecka)	93
1. Komentarz	93
1.1. Szerokie miejsce pracy	95
1.2. Telepraca	96
2. Wyjaśnienia do wzorów	100
3. Wzory	106
Rozdział 11. Zatrudnianie emerytów i rencistów (Ewa Drzewiecka)	117
1. Komentarz	117
1.1. Wybór umowy	117
1.2. Odprawa emerytalno-rentowa	118
1.3. Urlop wypoczynkowy dla przechodzącego na emeryturę lub rentę	119
1.4. Obowiązkowe rozwiązanie stosunku pracy	120
2. Wyjaśnienia do wzorów	120
3. Wzory	122
Rozdział 12. Zatrudnianie pracowników tymczasowych (Marta Marciniak-Szostaczko, Bożena Lenart)	127
1. Komentarz	127
1.1. Dopuszczalność pracy tymczasowej	129
1.2. Korzyści z pracy tymczasowej dla pracodawcy-użytkownika	130
1.3. Procedura zatrudniania pracownika tymczasowego	131
1.4. Podział obowiązków między APT a pracodawcą-użytkownikiem	132
2. Wyjaśnienia do wzorów	138
3. Wzory	141

Część II. Pozostawanie w zatrudnieniu

Rozdział 1. Ewidencja czasu pracy (Monika Wacikowska)	151
1. Komentarz	151
1.1. Obowiązek tworzenia ewidencji czasu pracy	151
1.2. Forma ewidencji czasu pracy	152
1.3. Informacje zamieszczone w ewidencji czasu pracy	153

1.4. Przechowywanie ewidencji czasu pracy	154
1.5. Konsekwencje braku ewidencji czasu pracy	154
2. Wyjaśnienia do wzoru	154
3. Wzór	156
Rozdział 2. Praca w godzinach nadliczbowych (Łukasz Prasotek)	161
1. Komentarz	161
1.1. Dopuszczalność pracy w godzinach nadliczbowych	161
1.2. Ograniczenia pracy w godzinach nadliczbowych	163
1.3. Szczególne przypadki wystąpienia godzin nadliczbowych	165
1.4. Rekompensata za pracę w godzinach nadliczbowych	171
2. Wyjaśnienia do wzorów	179
3. Wzory	181
Rozdział 3. Praca w dni wolne od pracy i w nocy oraz dyżury pracownicze (Łukasz Prasotek)	183
1. Komentarz	183
1.1. Praca w dni wolne od pracy	183
1.2. Dyżury	191
1.3. Praca w nocy	193
2. Wyjaśnienia do wzorów	196
3. Wzory	203
Rozdział 4. Informacja o warunkach zatrudnienia i uprawnieniach pracowniczych (Ewa Drzewiecka)	207
1. Komentarz	207
1.1. Treść informacji	208
1.2. Termin i forma informacji	208
1.3. Kolejna informacja w razie zmiany warunków zatrudnienia	209
2. Wyjaśnienia do wzorów	209
3. Wzory	212
Rozdział 5. Porozumienie zmieniające rodzaj lub warunki umowy o pracę (Ewa Drzewiecka)	217
1. Komentarz	217
1.1. Tryb i forma porozumienia	218
1.2. Porozumienie a wypowiedzenie zmieniające	218
1.3. Granica porozumienia zmieniającego	219
1.4. Porozumienie zmieniające a ustawa o zwolnieniach grupowych	220
2. Wyjaśnienia do wzorów	221
3. Wzory	223
Rozdział 6. Wypowiedzenie warunków pracy lub płacy (Ewa Drzewiecka)	227
1. Komentarz	227
1.1. Co można zmienić wypowiedzeniem zmieniającym	229

1.2. Tryb wypowiedzenia zmieniającego	232
1.3. Zmiany warunków pracy lub płacy niewymagające wypowiedzenia zmieniającego	234
1.4. Wypowiedzenie zmieniające w związku z wprowadzeniem lub zmianą regulaminu wynagradzania albo układu zbiorowego pracy	235
1.5. Wypowiedzenie zmieniające w związku z przejściem zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę	236
1.6. Skutki decyzji pracownika w sprawie nowych warunków pracy lub płacy ..	236
1.7. Odprawa przy wypowiedzeniu zmieniającym	237
1.8. Masowe wypowiedzenia zmieniające	237
2. Wyjaśnienia do wzorów	237
3. Wzory	240
Rozdział 7. Powierzenie pracownikowi innej pracy (Małgorzata Podgórska)	243
1. Komentarz	243
1.1. Kiedy jest możliwe powierzenie pracownikowi innej pracy	244
1.2. Zasady powierzenia pracownikowi innej pracy	245
1.3. Odmowa wykonywania innej pracy przez pracownika	248
1.4. Brak odszkodowania	249
1.5. Wyłączenie szczególnej ochrony stosunku pracy	249
1.6. Szczególne przypadki powierzenia pracownikowi innej pracy	250
2. Wyjaśnienia do wzoru	251
3. Wzór	252
Rozdział 8. Urlop wypoczynkowy (Bożena Lenart)	253
1. Komentarz	253
1.1. Prawo do urlopu wypoczynkowego	253
1.2. Nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego	255
1.3. Wymiar urlopu wypoczynkowego	262
1.4. Udzielanie urlopu wypoczynkowego	277
2. Wyjaśnienia do wzorów	280
3. Wzory	285
Rozdział 9. Zmiany w terminie urlopu wypoczynkowego (Bożena Lenart)	289
1. Komentarz	289
1.1. Przesunięcie urlopu na wniosek pracownika	289
1.2. Przesunięcie urlopu z powodu szczególnych potrzeb pracodawcy	290
1.3. Przesunięcie urlopu z powodu nieobecności pracownika w pracy	291
1.4. Czasowe przerwanie urlopu	292
1.5. Odwołanie pracownika z urlopu	293
1.6. Przesunięcie urlopu na żądanie	294
1.7. Ustalenie kolejnego terminu urlopu	295
1.8. Związywanie pracodawcy terminem urlopu	295

2. Wyjaśnienia do wzorów	296
3. Wzory	298
Rozdział 10. Urlop na żądanie (Ewa Drzewiecka)	301
1. Komentarz	301
1.1. Wymiar urlopu na żądanie	301
1.2. Udzielanie urlopu	303
1.3. Przerwanie urlopu	304
1.4. Urlop zaległy	305
2. Wyjaśnienia do wzorów	305
3. Wzory	306
Rozdział 11. Wynagrodzenie i ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy (Bożena Lenart)	309
1. Komentarz	309
1.1. Wypłaty uwzględniane przy ustalaniu wynagrodzenia urlopowego i ekwiwalentu za urlop	311
1.2. Ustalanie wynagrodzenia urlopowego	315
1.3. Ustalanie ekwiwalentu pieniężnego za urlop	320
1.4. Termin wypłaty wynagrodzenia urlopowego i ekwiwalentu za urlop	324
2. Wyjaśnienia do wzorów	325
3. Wzory	327
Rozdział 12. Urlop macierzyński (Małgorzata Podgórska)	333
1. Komentarz	333
1.1. Prawo do urlopu macierzyńskiego	333
1.2. Prawo do części urlopu macierzyńskiego	334
1.3. Przerwanie urlopu macierzyńskiego	341
1.4. Uprawnienia pracownika związane z korzystaniem z urlopu macierzyńskiego	342
2. Wyjaśnienia do wzorów	343
3. Wzory	348
Rozdział 13. Roczny urlop macierzyńsko-rodzicielski (Bożena Lenart)	355
1. Komentarz	355
1.1. Prawo do rocznego urlopu macierzyńsko-rodzicielskiego	355
1.2. Zasady korzystania z urlopu udzielonego w tym trybie	357
1.3. Uprawnienia w związku z korzystaniem z urlopu w tym trybie	360
2. Wyjaśnienia do wzorów	360
3. Wzory	363
Rozdział 14. Urlop rodzicielski (Bożena Lenart)	367
1. Komentarz	367
1.1. Prawo do urlopu rodzicielskiego	367
1.2. Wymiar urlopu rodzicielskiego	368

1.3. Zasady udzielania i korzystania z urlopu rodzicielskiego	369
1.4. Łączenie urlopu rodzicielskiego z pracą	375
1.5. Uprawnienia pracownicze związane z korzystaniem z urlopu rodzicielskiego	379
2. Wyjaśnienia do wzorów	381
3. Wzory	385
Rozdział 15. Urlop ojcowski (Ewa Drzewiecka)	391
1. Komentarz	391
1.1. Uprawnieni do urlopu ojcowskiego	391
1.2. Wymiar urlopu	392
1.3. Uprawnienia pracownika związane z urlopem ojcowskim	392
2. Wyjaśnienia do wzorów	393
3. Wzory	394
Rozdział 16. Urlop wychowawczy (Ewa Drzewiecka)	397
1. Komentarz	397
1.1. Uprawnieni do urlopu	397
1.2. Wymiar urlopu	398
1.3. Podział urlopu na części	400
1.4. Szczególna ochrona podczas urlopu	401
1.5. Sytuacja pracownika podczas urlopu	402
1.6. Praca w czasie urlopu	402
1.7. Powrót do pracy po zakończeniu urlopu	403
1.8. Obniżenie wymiaru czasu pracy dla uprawnionych do urlopu wychowawczego	404
2. Wyjaśnienia do wzorów	405
3. Wzory	410
Rozdział 17. Urlop okolicznościowy (Ewa Drzewiecka)	415
1. Komentarz	415
1.1. Konieczna zgoda pracodawcy	415
1.2. Urlopów okolicznościowych nie przelicza się na godziny	416
1.3. Praktyka udzielania urlopu okolicznościowego	417
2. Wyjaśnienia do wzoru	418
3. Wzór	418
Rozdział 18. Urlop bezpłatny (Ewa Drzewiecka)	419
1. Komentarz	419
1.1. Wypowiedzenie umowy podczas urlopu bezpłatnego	420
1.2. Urlop bezpłatny a urlop wypoczynkowy	420
1.3. Urlopy bezpłatne przysługujące na podstawie innych ustaw	420
2. Wyjaśnienia do wzoru	421
3. Wzór	422

Rozdział 19. Rozliczanie podróży służbowych (<i>Marek Rotkiewicz</i>)	423
1. Komentarz	423
1.1. Zakres obowiązywania przepisów o podróżach służbowych	423
1.2. Podróże służbowe w regulacjach wewnętrznych pracodawcy	424
1.3. Rozliczanie delegacji i dokumentowanie wydatków	426
2. Wyjaśnienia do wzorów	427
3. Wzory	442
Rozdział 20. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników (<i>Anita Gwarek</i>)	445
1. Komentarz	445
1.1. Uprawnienia pracownika podnoszącego kwalifikacje zawodowe	446
1.2. Umowa szkoleniowa	448
1.3. Zgoda pracodawcy na podnoszenie kwalifikacji przez pracownika	449
1.4. Zwrot przez pracownika kosztów podnoszenia kwalifikacji zawodowych ...	450
1.5. Uzupełnianie wiedzy ogólnej (niezwiązanej z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych)	452
1.6. Odrębne przepisy	452
2. Wyjaśnienia do wzoru	453
3. Wzór	454
Część III. Zakończenie zatrudnienia	
Rozdział 1. Rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	459
1. Komentarz	459
1.1. Wyrażenie zgody na rozwiązanie umowy na mocy porozumienia stron	459
1.2. Oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia a porozumienie stron	461
1.3. Forma porozumienia	461
1.4. Uchylenie się od skutków prawnych porozumienia	463
1.5. Rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron a odprawa	465
1.6. Kiedy porozumienie o rozwiązaniu umowy o pracę jest nieważne	466
2. Wyjaśnienia do wzorów	467
3. Wzory	473
Rozdział 2. Wypowiedzenie umowy o pracę (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	477
1. Komentarz	477
1.1. Forma pisemna	477
1.2. Data złożenia wypowiedzenia	478
1.3. Sytuacja pracownika w okresie wypowiedzenia	479
1.4. Szczególna ochrona przed wypowiedzeniem	479
1.5. Wypowiedzenie umowy w zależności od jej rodzaju	482

2. Wyjaśnienia do wzorów	491
3. Wzory	494
Rozdział 3. Świadcstwo pracy (Maciej Nałęcz)	497
1. Komentarz	497
1.1. Obowiązek wystawiania świadectwa pracy przez pracodawcę	497
1.2. Termin wydania świadectwa pracy	499
1.3. Zbiorcze świadectwo pracy dotyczące kilku umów	500
1.4. Miejsce i sposób wydania świadectwa pracy	501
1.5. Treść świadectwa pracy	502
1.6. Wypełnianie świadectwa pracy	503
1.7. Sprostowanie świadectwa pracy	505
1.8. Wydanie duplikatu świadectwa	507
1.9. Odpowiedzialność z tytułu wystawienia błędnego świadectwa pracy lub jego nieterminowego wydania	508
2. Wyjaśnienia do wzoru	509
3. Wzór	529
Rozdział 4. Dyscyplinarne rozwiązanie umowy o pracę (Ewa Drzewiecka)	533
1. Komentarz	533
1.1. Przyczyny dyscyplinarnego zwolnienia	533
1.2. Prawa pracownika i jego ochrona przed dyscyplinarnym zwolnieniem	539
2. Wyjaśnienia do wzoru	543
3. Wzór	549
Rozdział 5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia bez winy pracownika (Ewa Drzewiecka)	551
1. Komentarz	551
1.1. Niezdolność pracownika do pracy wskutek choroby	553
1.2. Termin rozwiązania umowy	556
1.3. Przedwczesne rozwiązanie umowy	557
1.4. Zakaz rozwiązania umowy bez wypowiedzenia	558
1.5. Ochrona przed rozwiązaniem umowy	560
1.6. Obowiązek ponownego zatrudnienia pracownika	560
2. Wyjaśnienia do wzoru	561
3. Wzór	562
Rozdział 6. Zwolnienie indywidualne na podstawie tzw. ustawy o zwolnieniach grupowych (Ewa Drzewiecka)	563
1. Komentarz	563
1.1. Definicja zwolnienia indywidualnego	563
1.2. Przyczyna niedotycząca pracowników	564
1.3. Tryb zwolnień indywidualnych	566
1.4. Ograniczona ochrona pracowników	567

1.5. Zwolnienie indywidualne pracowników zatrudnionych na podstawie umów terminowych	570
1.6. Zwolnienie członka zarządu	571
1.7. Odprawa	571
2. Wyjaśnienia do wzoru	572
3. Wzory	574
Rozdział 7. Zwolnienia grupowe (Bożena Lenart)	579
1. Komentarz	579
1.1. Kiedy mają miejsce zwolnienia grupowe	579
1.2. Szczególne obowiązki pracodawcy związane z przeprowadzaniem zwolnień grupowych	581
1.3. Rozwiązywanie z pracownikami stosunków pracy	582
1.4. Ochrona pracowników w razie zwolnień grupowych	584
1.5. Odprawa	586
1.6. Obowiązek ponownego zatrudnienia	587
2. Wyjaśnienia do wzorów	589
3. Wzory	591
Rozdział 8. Wygaśnięcie umowy o pracę (Bożena Lenart)	599
1. Komentarz	599
1.1. Wygaśnięcie umowy a jej rozwiązanie	599
1.2. Śmierć pracownika	600
1.3. Śmierć pracodawcy	604
1.4. Tymczasowe aresztowanie	605
1.5. Skutki naruszenia przepisów o wygaśnięciu umowy o pracę	606
2. Wyjaśnienia do wzoru	607
3. Wzór	608
Rozdział 9. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika (Bożena Lenart)	609
1. Komentarz	609
1.1. Przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia przez pracownika	609
1.2. Wymogi formalne związane z rozwiązaniem umowy przez pracownika	615
1.3. Prawa pracownika związane z rozwiązaniem umowy	616
1.4. Obowiązki pracodawcy związane z rozwiązaniem umowy przez pracownika	618
1.5. Skutki niezgodnego z prawem lub nieuzasadnionego rozwiązania umowy przez pracownika	619
2. Wyjaśnienia do wzoru	621
3. Wzór	622

Część IV. Umowy cywilnoprawne w zatrudnieniu

Rozdział 1. Umowa zlecenia (<i>Małgorzata Podgórska</i>)	625
1. Komentarz	625
1.1. Definicja umowy zlecenia	625
1.2. Zawieranie umowy zlecenia	625
1.3. Wypowiedzenie lub wygaśnięcie umowy zlecenia	630
1.4. Obowiązek równego traktowania	631
1.5. Przedawnienie	632
1.6. Umowa zlecenia a umowa o pracę	632
1.7. Umowa zlecenia a umowa o dzieło	635
1.8. Składki na ubezpieczenia społeczne od umów zlecenia	635
2. Wyjaśnienia do wzoru	640
3. Wzór	641
Rozdział 2. Umowa o dzieło (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	645
1. Komentarz	645
1.1. Umowa o dzieło a umowa o pracę	645
1.2. Umowa o dzieło z własnym pracownikiem	646
2. Wyjaśnienia do wzoru	646
3. Wzór	650
Rozdział 3. Kontrakt menedżerski (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	653
1. Komentarz	653
1.1. Różnice między cywilnoprawnym kontraktem menedżerskim a umową o pracę z menedżerem	653
1.2. Wybór umowy z menedżerem	654
2. Wyjaśnienia do wzoru	656
3. Wzór	661
Rozdział 4. Umowa o współpracy z samozatrudnionym (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	665
1. Komentarz	665
1.1. Działalność gospodarcza	666
1.2. Ryzyko gospodarcze samozatrudnionego	666
1.3. Porównanie form powierzenia pracy	667
2. Wyjaśnienia do wzoru	668
3. Wzór	670

Część V. Regulaminy i procedury w zakładzie pracy

Rozdział 1. Regulamin pracy (<i>Ewa Drzewiecka</i>)	675
1. Komentarz	675
1.1. Pracodawcy zobowiązani do tworzenia regulaminu pracy	675
1.2. Tryb uzgodnienia treści regulaminu pracy	676

1.3. Treść regulaminu pracy	677
1.4. Zmiana regulaminu	678
2. Wyjaśnienia do wzoru	679
3. Wzór	682
Rozdział 2. Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych <i>(Marek Rotkiewicz)</i>	701
1. Komentarz	701
1.1. Pracodawcy zobowiązani do tworzenia zfśś	701
1.2. Zasady ustalania regulaminu zfśś	703
1.3. Podatki i ubezpieczenia społeczne	704
2. Wyjaśnienia do wzoru	706
3. Wzór	716
Rozdział 3. Regulamin wynagradzania <i>(Bożena Lenart)</i>	723
1. Komentarz	723
1.1. Obowiązek ustalenia regulaminu wynagradzania	723
1.2. Wyłączenia z regulaminu	725
1.3. Tryb ustalania regulaminu wynagradzania	726
1.4. Obowiązki związane z ustaleniem regulaminu	728
1.5. Zasady związane z ustaleniem regulaminu	729
1.6. Uchylenie regulaminu wynagradzania	730
2. Wyjaśnienia do wzoru	731
3. Wzór	734
Rozdział 4. Wprowadzenie indywidualnego rozkładu czasu pracy <i>(Ewa Drzewiecka)</i>	743
1. Komentarz	743
1.1. Definicja indywidualnego rozkładu czasu pracy	744
1.2. Wprowadzenie indywidualnego rozkładu czasu pracy	744
2. Wyjaśnienia do wzoru	745
3. Wzór	746
Rozdział 5. Ukaranie pracownika karą porządkową <i>(Ewa Drzewiecka)</i>	747
1. Komentarz	747
1.1. Zawiadomienie o karze	748
1.2. Odpowiedź pracodawcy na sprzeciw od ukarania karą porządkową	748
2. Wyjaśnienia do wzorów	750
3. Wzory	752
Rozdział 6. Wewnętrzna Polityka Antymobbingowa <i>(Maciej Chakowski,</i> <i>Ewa Drzewiecka)</i>	755
1. Komentarz	755
1.1. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi	756
1.2. Odpowiedzialność pracodawcy	756
1.3. Mobbing a dyskryminacja	758

1.4. Mobbing a inne naruszenia prawa pracy	758
1.6. Sytuacja pracownika w przypadku zachowań „podobnych” do mobbingu ..	759
2. Wyjaśnienia do wzoru	760
3. Wzór	764